Available online http://www.lumenpublishing.com/journals/index.php/lumenlaw

ISSN: 2284 – 5968 (print), ISSN: 2284 – 5968 (electronic)

Logos Universality Mentality Education Novelty

Section: Law

2017, Volume V, Issue 2, December, pp. 17-25

The Victim of Violence – between the Law and the Aggressor

Iuliana HUNEA, Simona Irina DAMIAN, A. KNIELING, Sofia DAVID, Madalina Maria DIAC, Diana BULGARU ILIESCU

https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

Covered in:

CEEOL, Index Copernicus, Ideas RePeC, EconPapers, SocioNet, HeinOnline

©2017 The Authors & LUMEN Publishing House.
Selection, peer review and publishing under the responsibility of LUMEN Publishing House.

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. *Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V*(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

The Victim of Violence – between the Law and the Aggressor

[Victima violenţei - între lege şi agresor]

Iuliana HUNEA[1,2] , Simona Irina DAMIAN[1,2], A. KNIELING[1,2], Sofia DAVID[1,2], Madalina Maria DIAC[1,2], Diana BULGARU ILIESCU[1,2]

Abstract: Unlike the Old Criminal Code, where the physical integrity, health of the person and the social relations in connection to them were protected by the existence of three laws - Percussion and other violence, bodily injury and serious bodily injury, in the actual Criminal Code, these social values are the legal object of two crimes - Percussion and other violence and Body Injury. Without substituting the lawyers, we propose in this article a discussion of these aspects and the consequences that can be derived from them, consequences that we, as legal practitioners, quantify for the purpose of legal framing of the act.

Keywords: bodily injury, legal medicine, punishment.

I. Introducere

Ca să poată funcţiona, orice societate umană fundamentează comportamentul indivizilor săi pe un ansamblu de norme unanim recunoscute, cu scopul de a delimita clar zona de permisivitate a acţiunilor lor.

Având în vedere multitudinea şi varietatea raporturilor interumane, normele sociale sunt de o largă diversitate şi acoperă întreaga plajă de relaţii în care indivizii pot intra, pentru a se asigura integrarea lor socială, deprinderea cu rolurile sociale, stabilitatea grupurilor, instituţiilor şi, în final, a comunităţii.

„Constrânşi" însă de o multitudine de norme (religioase, morale, politice, juridice şi de altă natură) care acţionează ca un „corset social" cu rolul de a ţine manifestările lor în zona dezirabilului, unii oameni le pot resimţi ca pe un îngrăditor al libertăţii lor depline. Pornind de la această constatare, J.J. Rousseau afirma chiar cu surprindere că: „Omul s-a născut liber, dar pretutindeni este în lanţuri". Adaugă însă imediat că aceste

[1] Institute of Forensics, Iasi, Romania.
[2] Gr. T. Popa University of Medicine and Pharmacy, Iasi, Forensics Department, Romania.

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

„lanţuri", în ciuda constrângerii, nu înrobesc, ci îl fac pe om egalul semenilor lui, prin limitarea egală a libertăţii lor dar şi prin acordarea egală de drepturi. Prin aderarea la societate (pentru că în afara ei este ori animal, ori zeu, cum afirmă Aristotel) omul consimte să cedeze de bună voie libertatea naturală pentru a primi în schimb libertatea convenţională; cedează deci deliberat dreptul forţei, primind în loc forţa dreptului. Acest schimb echivalând cu un contract, se face sub angajamentul respectării normelor.

Şi totuşi, în pofida „contractului" despre care vorbeşte J.J. Rousseau, a „promisiunii de supunere în faţa legii" pe care indivizii o fac la inserarea în societate, viaţa cotidiană abundă de exemple de încălcare a „contractului" dintre societate şi membrii ei, prin săvârşirea de către aceştia de fapte care intră sub incidenţa legii. Comportamentele contrare celor dezirabile se întâlnesc pe toată aria de definire a devianţei: de la suflatul zgomotos al nasului în timpul unui concert de vioară, gest sancţionat de normele etice, până la comiterea unor acte de violenţă, aspru sancţionate de normele juridice.

II. Medicii legişti în procesul înfăptuirii justiţiei

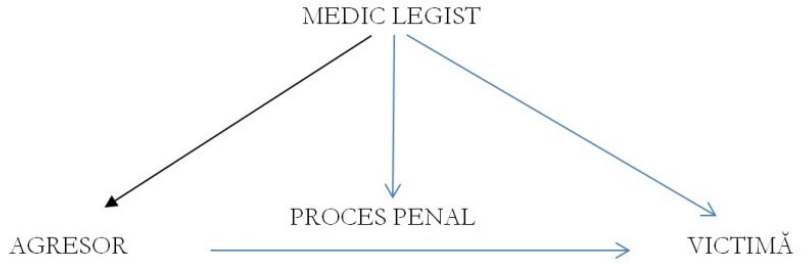
Încercarea de a afla care sunt cauzele care îi determină pe indivizi să adopte comportamente antisociale a suscitat interesul şi a constituit preocuparea specialiştilor din cele mai diverse domenii. Studiul etiologiei delincvenţei implică apelul la numeroase teze, teorii şi opinii care gravitează în jurul întrebărilor de genul: „ce îi determină pe indivizi să comită acte delincvente?", „cum pot fi prevenite asemenea acte?", „care sunt criteriile potrivit cărora o conduită este considerată drept delincventă?" – întrebări la care au fost chemaţi să răspundă sociologi, jurişti, antropologi, biologi, medici, criminologi, psihologi, psihiatri ş.a.

În cazul criminalităţii (în special a celei comise cu violenţă) medicii sunt implicaţi, spre deosebire de oricare dintre profesiile amintite, pe mai multe paliere, prin aceea că: încearcă să afle cauzele declanşatoare şi să explice, din punct de vedere medical, etiologia crimei; prin expertizele şi constatările medico-legale pe care le întocmesc întăresc probatoriul şi participă direct la înfăptuirea actului de justiţie; prin actul medical acordat victimelor agresiunilor redau acestora starea de sănătate sau contribuie la ameliorarea ei.

Şi mai mult decât atât, în foarte multe cazuri medicii legişti sunt de fapt cei care orientează activitatea organelor judiciare, concluziile preliminare având un rol important în direcţionarea organelor de anchetă, colaborarea

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

medic-legist – investigator judiciarist fiind indispensabilă aflării adevărului. De aceea, se poate afirma că medicina legală se plasează în zona de intersectare a unor domenii de activitate esenţial diferite: ştiinţele medico-biologice si cele social-juridice, prin intermediul ei fiind puse în slujba aflării adevărului totalitatea cunoştinţelor medicale, biologice, fizico-chimice si moleculare, care au ca finalitate întărirea probaţiunii judiciare si tragerea la răspundere, în cadrul procesului penal, a persoanelor vinovate.

III. Noile reglementări penale cu privire la faptele comise cu violenţă

În sistemul penal românesc (aflat la origini sub influenţa celui francez, şi la care vom face o scurtă trimitere), încadrarea juridică a faptelor comise cu violenţă împotriva persoanei, excluzând pe cele care au ca efect suprimarea vieţii, se face în principal în funcţie de numărul de zile de îngrijiri medicale stabilite pe baza cuantificării gravităţii leziunilor traumatice.

Comparate, codurile penale român şi francez scot în evidenţă diferenţe majore în privinţa încadrării juridice şi sancţionării actelor de violenţă.

Spre exemplu, pornind de la consecinţa lor cea mai mică, Codul penal francez sancţionează „actele de violenţă care au produs o incapacitate de muncă de cel mult 8 zile sau care nu au avut drept consecinţă o asemenea incapacitate, cu închisoare de 3 ani sau amendă", pe când în noul nostru Cod penal limita îngrijirilor medicale necesare pentru încadrarea faptei ca infracţiune de „lovire şi alte violenţe" accede până la „cel mult 90 de zile de îngrijiri medicale", sancţiunea prevăzută fiind închisoare de la 6 luni la 5 ani sau amendă (1, 2). Aşadar, dacă diferenţa între tipicitatea textelor legale este foarte mare (de la „cel mult 8 zile" în unul, la „cel mult 90 de zile" în altul), diferenţa între limitele speciale ale pedepsei este foarte mică („de 3 ani sau amendă" – în unul, şi „de la 6 luni la 5 ani sau amendă" – în celălalt).

Începând cu data de 1 februarie 2014, în România a intrat în vigoare Noul Cod Penal, care faţă de vechiul cod, are o abordare diferită în ceea ce priveşte încadrarea juridică şi limitele de sancţionare a faptelor săvârşite prin

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

agresiune (3). În noua lege penală faptele violente sunt încadrate juridic şi pedepsite diferit faţă de legea veche, fapt care, în opinia noastră, va influenţa negativ dinamica infracţiunilor săvârşite prin agresiuni fizice.

Astfel, dacă în raport de gravitatea actului violent, măsurată în zile de îngrijiri medicale şi alte consecinţe produse, faptele care puneau în pericol sănătatea şi integritatea corporală a persoanelor îmbrăcau, în vechea reglementare, caracterul juridic a trei infracţiuni (lovire sau alte violenţe, vătămare corporală şi vătămare corporală gravă), noul cod condensează faptele din acest registru în două infracţiuni (lovire sau alte violenţe şi vătămare corporală).

Pentru conturarea unei opinii, redăm mai jos tabelul cu unele leziuni traumatice şi timpul necesar vindecării (4):

Leziuni ce necesită 1 - 10 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare	Leziuni ce necesită 80 - 90 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare
- excoriaţii; - echimoze; - hematoame subcutanate; - plăgi superficiale; - smulgerea părului pe suprafeţe mici-mari.	- fracturi de bazin; - fracturi ale tibiei - epifiză proximală; - fracturi ale diafizei peroneului; -TCC închis sau deschis cu sau fără fractură craniană, dar cu contuzie cerebrală majoră, hematom sub sau extradural, hemoragie meningeală; - traumatism vertebromedular cu fracturi vertebrale, luxaţii, dislocări sau tasări de corp vertebral, fără compresie medulară; - dezlipirea traumatică a retinei; - traumatismele nervului optic.

În acelaşi scop, prezentăm situaţia comparată noul Cod penal – vechiul Cod penal, cu infracţiunile prevăzute, numărul zilelor de îngrijiri medicale necesare pentru vindecare şi cuantumul pedepselor prevăzute:

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

Codul penal	INFRACŢIUNEA	NUMĂRUL ZILELOR DE ÎNGRIJIRI MEDICALE					PEDEAPSA PENTRU FAPTA COMISĂ				
Vechiul Cod penal	(1) Lovirea sau alte violenţe.	Dacă a cauzat suferine fizice					De la o lună la 3 luni (sau amendă)				
	(2) Lovirea sau alte violenţe.		Cel mult 20 de zile					De la 3 luni la 2 ani (sau amendă)			
	Vătămarea corporală			Cel mult 60 de zile					De la 6 luni la 5 ani		
	(1) Vătămarea corporală gravă				Mai mult de 60 de zile					De la 2 la 7 ani	
	(2) Vătămarea corporală gravă					Dacă fapta a produs vreuna din următoarele consecinţe[1]					De la 2 la 10 ani.
Noul Cod penal	(1) Lovirea sau alte violenţe	Dacă a cauzat suferine fizice					De la 3 luni la 2 ani (sau amendă)				
	(2) Lovirea sau alte violenţe.		Cel mult 90 de zile					De la 6 luni la 5 ani (sau cu amendă)			
	Vătămarea corporală			Mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale sau consecintele [2]					De la 2 la 7 ani		

[1] pierderea unui simţ sau organ, încetarea funcţionării acestora, o infirmitate permanentă fizică ori psihică, sluţirea, avortul, ori punerea în primejdie a vieţii persoanei
[2] o infirmitate, un prejudiciu estetic grav i permanent, avortul, punerea în primejdie a vieţii persoanei

IV. Punct de vedere referitor la modificările din noul cod penal şi influenţa lor asupra dinamicii infracţiunilor comise cu violenţă

Raportându-ne la specificul profesiei, nu putem să nu semnalăm că medicii legişti se confruntă zilnic cu realitatea dureroasă a escaladării violenţei. De aceea, exprimarea unui punct de vedere argumentat relativ la acest gen de infracţiuni depăşeşte, în opinia noastră, impulsul unei simple pasiuni pluridisciplinare, transformându-se în obligaţie deopotrivă profesională şi civică.

Constatăm că nu puţine sunt cazurile, în special de femei, agresate de soţi, concubini, rude, „prieteni", care recurg la reale strategii ale lovirii (la nivelul regiunii piloase a extremităţii cefalice sau la nivel abdominal), pentru a evita mărcile traumatice vizibile. În acest context, noua cerinţă ca urmările actelor violente să fie mai vătămătoare pentru a putea fi sancţionate (prin creşterea limitei superioare de la 20, la 90 de zile de îngrijiri medicale pentru vindicare) , va face ca în timp să se dizolve autolimitarea agresorului, cu şuntarea alarmantă a paşilor de la o echimoză la o fractură de bazin, din moment ce din punct de vedere al legii penale ambele efecte se încadrează în conţinutul aceleiaşi infracţiuni şi pot avea aproximativ aceleaşi consecinţe juridice.

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

Dacă, spre exemplu, comparăm infracţiunea de „vătămare corporală gravă" aşa cum era şi cum este prevăzută în vechea şi noua legislaţie, constatăm că pentru a fi încadrată ca atare acum, se cere ca leziunile produse să fie mai grave (peste 60 de zile – vechiul cod; peste 90 de zile – noul cod), pedeapsa prevăzută, în schimb (făcând abstracţie de individualizarea ei) rămânând aceeaşi – închisoare de la 2 la 7 ani în ambele coduri.

Nesubstituindu-ne juriştilor şi neignorând necesitatea alinierii legislaţiei la teoria şi practica europeană în materie, credem totuşi că ţările nu trebuie să scape din vedere specificul naţional, tradiţia democratică, nivelul de dezvoltare socio-economică şi culturală ori elemente care le particularizează atunci când îşi proiectează doctrina penală. Altfel spus, dacă în noul Cod penal măsura ridicării limitei superioare la 90 de zile a fost determinată doar de considerente ce ţin de armonizarea legislaţiei noastre cu cea europenană (unde numărul mic al infracţiunilor cu violenţă nu necesită reglementeri mai aspre), este posibil ca ea să ducă în timp fie la creşterea cantitativă a actelor violente, fie la agravarea consecinţelor lor. În România, unde violenţa este la un nivel crescut, orice prevedere în favoarea agresorului poate avea efect stimulativ. Avem aici în vedere faptul că pedeapsa are pe lângă rolul sancţionator un pronunţat caracter preventiv, realizat atât prin punerea autorului în imposibilitatea comiterii altor fapte (pe timpul izolării în spaţiul carceral) cât şi prin efectul descurajator imprimat de severitatea legii penale. Ne întrebăm, de aceea, dacă modificările în discuţie mai garantează îndeplinirea caracterului preventiv al legii penale.

Credem, de aceea, că prin modificările actuale ale Codului penal, unii infractori „şcoliţi" în arta violenţei vor fi încurajaţi să aplice victimelor lovituri cu consecinţe vătămătoare mai grave, din moment ce riscul de a primi pedepse mai aspre nu există. Acest aspect l-am avut în vedere încă de la începutul expunerii, atunci când am plasat victima între calculul sadic al infractorului şi prevederile mai blânde ale legii.

V. Analiza comparativă a infracţiunilor cu violenţă comise pe raza judeţelor Iaşi, Ilfov şi Maramureş. concluzie succintă

Consultând arhivele Institutelor de Medicină Legală ale judeţelor Iaşi, Ilfov şi Maramureş din perioada 2003-20015 (fig,1,2,3,4), constatăm că în ultimii doi ani, respectiv de la intrarea în vigoare a noului Cod penal, nu s-a înregistrat o tendinţă ascendentă a traumatismelor cu număr mic de zile de îngrijiri medicale (sub 20) necesare pentru vindecare, cum ne-am fi aşteptat. Constatăm că faţă de perioada anterioară acestui an situaţia este oarecum

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

stabilă, însă se menţine, pe total număr de agresiuni, la cote destul de ridicate. (5). O altă constatare ar fi că, spre deosebire de perioada anterioară anului 2014, la Iaşi s-a redus numărul înfracţiunilor cu violenţă, în timp ce la Maramureş a crescut foarte mult numărul cazurilor cu violenţă ce au provocat victimelor leziuni pentru a căror vindecare au fost necesare între 20 şi 60 de zile de îngrijiri medicale.

Județul Iași

Zile Ingrijire	2015	2014	2013	2012	2011	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
< 20 zile / < 90 zile	151	2120	1993	2258	2372	2320	2290	2205	2157	2329	2387	2226
20 - 60 zile / > 90 zile	12	272	269	321	157	317	43	149	388	413	548	496
> 60 zile	0	9	57	70	46	84	72	90	73	85	95	84

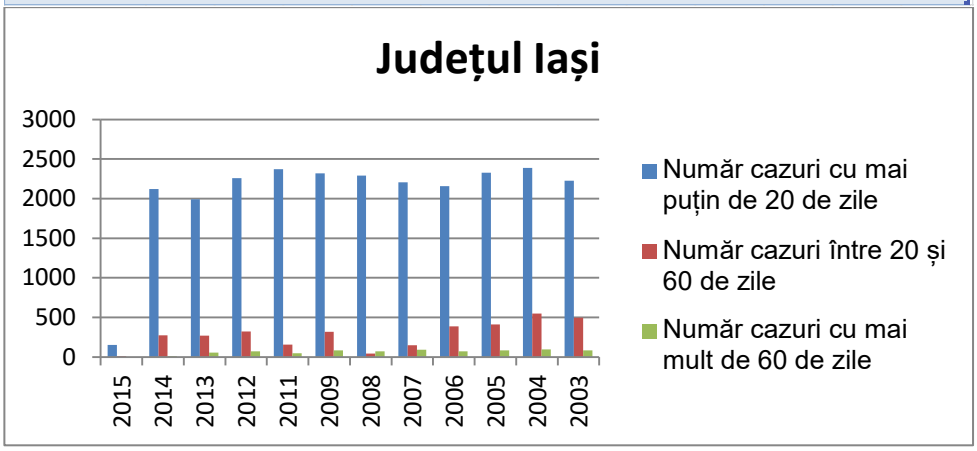

Fig.1

Județul Ilfov

Zile Ingrijire	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2007	2006	2005	2004	2003
< 20 zile / < 90 zile	874	985	1025	917	786	786	877	901	933	938	915	857
20 - 60 zile / > 90 zile	89	91	84	78	37	32	43	89	67	75	77	237
> 60 zile	22	19	33	24	9	9	11	28	16	25	19	15

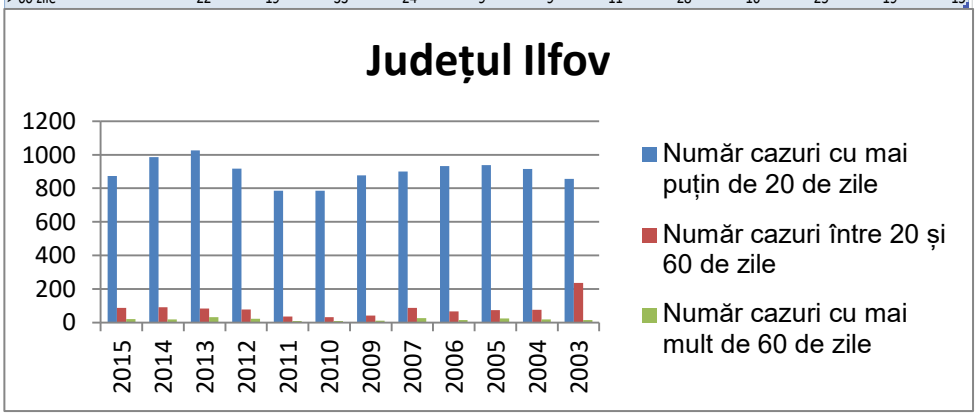

Fig.2

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

Județul Maramureș													
Zile Ingrijire	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
< 20 zile / < 90 zile	0	1017	1370	1469	786	1296	1405	1372	1342	955	1207	1158	879
20 - 60 zile / > 90 zile	1830	457	261	233	32	180	372	198	207	80	148	123	78
> 60 zile	30	10	37	28	9	26	105	58	72	22	68	25	12

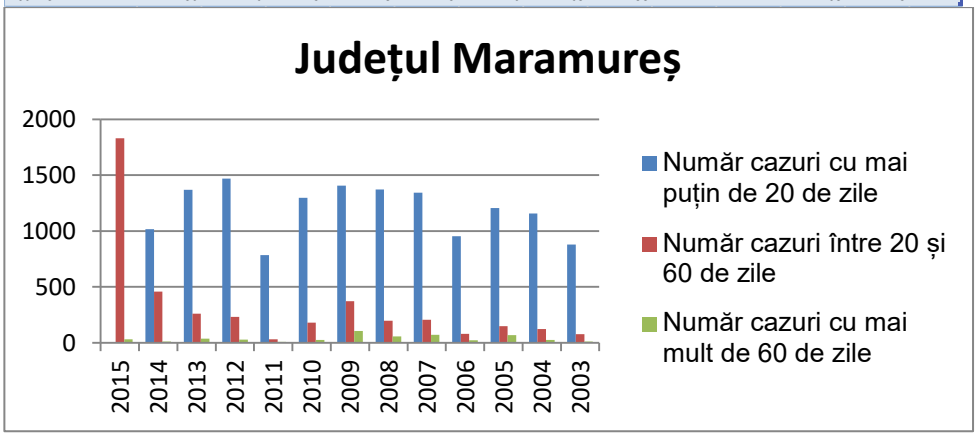

Fig.3

Având în vedere că datele statisticile ale anilor 2014 şi 2015 sunt insuficiente pentru a trage o concluzie pertinentă privitoare la efectele noilor reglementări penale asupra evoluției dinamicii acestui gen de înfracțiuni, rămânem consecvenţi părerii exprimate deja, că, prin modul în care au fost prevăzute şi sancționate infracțiunile comise cu violență de vechiul Cod penal, se exercita mai eficient rolul preventiv şi sanţionator al legii. Rămâne ca viitorul, prin analiza pe termen lung a datelor, să ne confirme sau nu ipoteza expusă.

Concluzii

Violenţa, prin cumulul de infracţiuni pe care le presupune, a fost, este şi va rămâne un subiect larg dezbătut, controversat, fiind o temă naţională necesară şi obligatorie asupra căreia să se insiste.

De asemenea, violența reprezintă un fenomen ce ia amploare, astfel că trebuie să fie declarată, pentru a se putea interveni şi a se încerca diminuarea acestui fenomen şi prevenirea repetării sale.

References

Ciobanu, P. (2016). *Noul codul penal. Codul de procedură penală*. Bucureşti: Editura Rosetti.

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2

https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070719

Udroiu, M., & Constantinescu, V. (2014). *Noul cod penal. Cod penal anterior.* Bucureşti: Editura Hamangiu.

Panaitescu, V. (1984). *Metode de investigaţie în practica medico-legală.* Bucureşti: Editura Medicală.

http://www.legmed.ro/

How to cite: Hunea, I., Damian, S.I., Knieling, A., David, S., Diac, M.M., Bulgaru Iliescu, D. (2017). Institutionalizing the Global Order of Peace. Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2), 17-25. https://doi.org/10.18662/lumenlaw.2